

សម្រាប់ព្រះនគរបាលក្រសួងពិធីអាជីវកម្ម

Extraordinary Chambers in the Courts of Cambodia

Chambres Extraordinaires au sein des Tribunaux Cambodgiens

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

Kingdom of Cambodia
Nation Religion King

Royaume du Cambodge
Nation Religion Roi

សម្រាប់ព្រះនគរបាលកំពូល

Supreme Court Chamber

Chambre de la Cour suprême

លេខាប័ណ្ណលេខ: ០០២/១៩-កញ្ញា-២០០៧/អ.វ.ត.ក/អ.ជ.ត.ក

Case File/Dossier N°. 002/19-09-2007/ECCC/SC

ឯកតាមដើម្បី
ORIGINAL/ORIGINAL
ថ្ងៃទី ៩ ខែ ១៦ ឆ្នាំ ២០១៥, ១៥:៤៩
CMS/CFO:.....
Sann Rada

ឈ្មោះមុន:

លោកស្រី នាម ត្រួតពិនិត្យ, ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

លោកស្រី Chandra Nihal JAYASINGHE

លោកស្រី នាម សិរិទ្ធី

លោកស្រី Agnieszka KLONOWIECKAMILART

លោកស្រី ចុះ មុនិករិយា

លោកស្រី Florence Ndepele Mwachande MUMBA

លោកស្រី ឱ្យ ធម្មនិន

កាលបរិច្ឆេទកសាង:

ថ្ងៃទី ១៩ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១៥

កាលបរិច្ឆេទ:

ថ្ងៃ/ខែ/ឆ្នាំ/បាន

ចំណាត់ថ្នាក់កសាង:

សាធារណៈ

**ឈ្មោះនគរបាលកំពូល
បណ្ឌិតនគរបាលកំពូល ឡើត ស៊ិចន**

ឈ្មោះនគរបាលកំពូល

ជាន់ លាង

Nicholas KOUMJIAN

ឈ្មោះនគរបាលកំពូល នូវ ឬ

សុវិទ អូរិ

Victor KOPPE

ព័ត៌មានបោចឆ្នែត

ខ្សែរ សំដន់

នាម ជា

សេចក្តីថ្លែងការណ៍នៃក្រសួងសាធារណៈនគរបាលក្នុងក្រសួងសាធារណៈនគរបាល

ពោធិ៍ អារីន

Marie GUIRAUD

សេចក្តីថ្លែងការណ៍នៃក្រសួងសាធារណៈនគរបាល ខែតុលា ឆ្នាំ២០១៨

គអ៊ូ សំអុទ្ទិ

Anta GUISSÉ

Arthur VERCKEN

និងនឹងចូលចិត្តបញ្ជីការកម្ពុជា ដើម្បីការតែបោចក្រីខក្រុងកម្មដែលប្រព្រឹត្តឡើងក្នុងរយៈកាលនៃកម្ពុជាប្រជាជិបតេយ្យ ក្នុងអំឡុងពេលពីថ្ងៃទី ១៧ ខែមេសា ឆ្នាំ ១៩៧៨ ដល់ថ្ងៃទី ០៦ ខែកក្កដា ឆ្នាំ ១៩៧៩ (“អង្គដំនុំដ្ឋានប្រជាជិបតេយ្យ” និង “អ.វ.ត.ក.”)៖

ចាន់ចាន្ទូលបណ្តិ៍សាច់ក្នុងប្រជាជិបតេយ្យ ប្រជាជិបតេយ្យ ០០២/៩៩¹, ចាន់ចាន្ទូលសំណើសហព្រះរាជរាជ្យដែលធ្វើតែថ្ងៃទី ០៦ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៥ សំណុំដំនុំដ្ឋានប្រជាជិបតេយ្យ បង្កាប់សហមេធានីការពារក្តី ខ្សែរ សំដួន (“មេធានីការពារក្តី”) កំពង់ក្រោមវិការដែលរដ់បានប្រកាសនៃសារណាបណ្តិ៍សាច់ក្នុង(“សំណើសំរួល”)²,

នគរៈសំណើសំរួល សហព្រះរាជរាជ្យ ដែលបានកត់សម្រាប់យើង មានការឱ្យបានបង្កើម ដើម្បីសារណាបណ្តិ៍សាច់ក្នុងបន្ថែម ខ្សែរ សំដួន ដែលត្រូវបានធ្វើការកំពង់ក្រោម³ បានស្រីសុខឱ្យអង្គដំនុំដ្ឋានប្រជាជិបតេយ្យ “ទទួលយក” សារណាបែលបានកំពង់ក្រោមនេះ ហេតុផ្លែងៗ ដើម្បី “បញ្ចប់រភាពមនិលសង្ឃឹម ធម្មយោដែលនាំចូរកាតីយែប្រចាំឆ្នាំ ខ្លួនគ្នាផ្លូវដឹងបណ្តិ៍សាច់ក្នុងបន្ថែម”⁴,

នគរៈសំណើសំរួល សហព្រះរាជរាជ្យលើកឡើង សារណាបណ្តិ៍សាច់ក្នុងបន្ថែម ខ្សែរ សំដួន បើទោះដោយបានកំពង់ក្រោមនេះ គឺមានកំហុស ដោយហេតុចោរ សារណាបែលនៃពុំបានបង្កាត់ទូបានច្បាស់លាស់ “ថាគើតការអំណោះអំណាចុងណាមួយ ត្រូវបានធ្វើឡើង ដើម្បីគាំទ្រឡានីដីទូទីករណីនៃបណ្តិ៍សាច់ក្នុងបន្ថែម”

¹ បណ្តិ៍សាច់ក្នុងបន្ថែមសំណើសំរួល ប្រជាជិបតេយ្យ នៃការតែបោចក្រីខក្រុងកម្មដែលប្រជាជិបតេយ្យ ក្នុងសំណុំរឿង ០០២/៩៩ ឯកសារលេខ F11, ឬថ្ងៃទី ២៨ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៥។ បណ្តិ៍សាច់ក្នុងបន្ថែម នឹង ជាប្រជាជិបតេយ្យ ក្នុងសំណុំរឿង ០០២/៩៩ ឯកសារលេខ F16, ឬថ្ងៃទី ២៨ ខែខ្នូ ឆ្នាំ២០១៥។ [Corrigé 1] Mémoire d'appel de la Défense de M. KHIEU Samphan contre le jugement rendu dans le procès 002/01, ឯកសារលេខ F17, ឬថ្ងៃទី ៣១ ខែខ្នូ ឆ្នាំ ២០១៥ (“សារណាបណ្តិ៍សាច់ក្នុងបន្ថែម ខ្សែរ សំដួន”)។ ស្ថិស្ថិស៊ិនដឹងដោរ សេចក្តីសារប្រមេស្តីពីសេចក្តីផ្លូវដែលកំណើងអំពីបណ្តិ៍សាច់ក្នុងបន្ថែម សំណើសំរួល បន្ថែម នៃការតែបោចក្រីខក្រុងកម្មដែលប្រជាជិបតេយ្យ ក្នុងសំណុំរឿង ០០២/៩៩ ឯកសារលេខ E313/3/1, ឬថ្ងៃទី ២៨ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ ២០១៥។ សេចក្តីផ្លូវដែលកំណើងអំពីបណ្តិ៍សាច់ក្នុងបន្ថែម ប្រជាជិបតេយ្យ នៃការតែបោចក្រីខក្រុងកម្មដែលប្រជាជិបតេយ្យ ក្នុងសំណុំរឿង ០០២/៩៩, ឯកសារលេខ E313/2/1, ឬថ្ងៃទី ២៨ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៥ (“សេចក្តីផ្លូវដែលកំណើងអំពីបណ្តិ៍សាច់ក្នុងបន្ថែម ខ្សែរ សំដួន”)។

² សារណាបណ្តិ៍សាច់ក្នុងបន្ថែម ០០២/៩៩ ឯកសារលេខ E313, ឬថ្ងៃទី ០៧ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៥។

³ សំណើសំរួលសំណើសំរួល ឬវិវាយពីការនៃការតែបោចក្រីខក្រុងកម្មដែលប្រជាជិបតេយ្យ ក្នុងបន្ថែម ខ្សែរ សំដួន ឯកសារលេខ F18⁵

⁴ សំណើសំរួល ការឱ្យបាន ២៧

⁵ សំណើសំរួល ទី៣ ពាណ

ហើយប្រសិនបើមាន ថាគើឡូទីករណីនៅបណ្តិ៍សាខាជួនធម្មយ ត្រូវបានយោះបង់ចោល”⁶ និងកត់ស្មាលប់យើងឱ្យថា សហព្រះរាជអាណាព្យា ធ្វើសំឡើងដំនឹងជម្រៈ បង្ហាញបៃមោរីការពារកី ដាក់សារបន្ទូម ដោយបង្ហាញ “ថាគើ កម្រាមណ្ឌល់សារណាបណ្តិ៍សាខាជួនធម្មយណា ជាប់ពាក់ព័ន្ធទៅនឹងទីករណីនៅបណ្តិ៍សាខាជួនធម្មយ ដែលមាននៅក្នុងសេចក្តីផ្តើនដំណើរការបណ្តិ៍សាខាជួនធម្មយ”⁷,

នៅឆ្នាំនេះថា សារណាតបរបស់ ខ្សែរ សំដួន ដែលក្នុងនោះមោរីការពារកី បានធ្វើការអង្គភាពបើកដំបូងយើងឱ្យថា សារណាផេលបានធ្វើការកែត្រូវរបស់ខ្លួន ត្រូវបានអង្គដំនឹងជម្រៈគុណការកំពុលទួលយករួចរាល់ហើយ ហេតុផ្គតេនេះ ពុំចាប់មានការបង្កើបន្ទូមទៅការទិន្នន័យបញ្ជាផេលខែ មេសា⁸។ ចំពោះចំណុចទីនៅមោរីការពារកីបាននេះអាយងថា ទោះបីជាមានការផ្តាស់ប្តូរ និងបញ្ចប់គ្នាកំណែង កំសំណែនៗអំណោងនៃសារណាបណ្តិ៍សាខាជួនធម្មយបស់ ខ្សែរ សំដួន នៅតែមានចំណាកំទិន្នន័យបញ្ជាផេលជាមួយនឹងទីករណីនៅបណ្តិ៍សាខាជួនធម្មយ ដែលបានលើកទីនេះក្នុងសេចក្តីផ្តើនដំណើរការបណ្តិ៍សាខាជួនធម្មយ⁹, ហើយបាននេះអាយងថា សារណាបណ្តិ៍សាខាជួនធម្មយបស់ខ្លួន ពុំបានរំលោភបំពានលើបច្ចុប្បន្នតិជាងមានណាមួយទីនេះ។ មោរីការពារកីលើកទីនេះថា សារណាបណ្តិ៍សាខាជួនធម្មយនោះ ពុំមានវិការ៖ទីនេះ ហើយសំណើនេះ គឺត្រូវបានបងើសេដ្ឋកែល¹⁰។

នៅឆ្នាំនេះថា ឯបសម្រេច¹¹ដែលបានដាក់ដោយមោរីការពារកី មានភាប់នូវគំនិតមួយក្នុង“ការផ្តើមដំបូងយករួចរាល់សហព្រះរាជអាណាព្យា [...] ដោយបានផ្តល់នូវការបញ្ចប់មួយចំនួនលើការផ្តាស់ប្តូរខ្លួន និងការបញ្ចប់គ្នាដែលកំហុសរវាងសេចក្តីផ្តើនដំណើរការបណ្តិ៍សាខាជួនធម្មយ”¹²,

⁶ សំណើសំឡើកម្រាមណ្ឌល ៥៧

⁷ សំណើសំឡើកម្រាមណ្ឌល ៣៧

⁸ សារណាតបរបស់មោរីការពារកីបស់ ខ្សែរ សំដួន ទៅនឹង«សំណើរបស់សហព្រះរាជអាណាព្យាសុឃុំយោះប្រាយចំពោះវិការ៖នៅក្នុងសារណាបណ្តិ៍សាខាជួនធម្មយបស់ ខ្សែរ សំដួន», ឯកសារលេខ F18/1, ថ្ងៃទី ១៧ ខែកកា ឆ្នាំ២០១៥ (“សារណាតប”), កម្រាមណ្ឌល ៦៧

⁹ សារណាតប កម្រាមណ្ឌល ៥ និង ១០៧

¹⁰ សារណាតប កម្រាមណ្ឌល ៣, ៥ និង ១៧១

¹¹ *Déplacements et fusions intervenus entre la déclaration d'appel et le mémoire d'appel*, ឯកសារលេខ F18/1.2,

ចុះថ្ងៃទី ១៧ ខែកកា ឆ្នាំ២០១៥ (“ឯបសម្រេច”)។

¹² សារណាតប កម្រាមណ្ឌល ១១ (ការបកច្ចុះក្នុងការ)។

នគរបាល ចម្លើយពបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាតា¹³ ដែលក្នុងនោះ បានអេរាជជា សេចក្តីផ្តើមដំណឹងអំពី បណ្តិ៍ងសាខាទុក និងសារណាបណ្តិ៍ងសាខាទុករបស់ ខ្សែរ សំដីន តុបានបញ្ចាក់ថ្មាស់លាត់នៃទីក្រុងរដ្ឋីនេះ បណ្តិ៍ងសាខាទុក តុបានបញ្ចាក់នៃរមាតិការជាក់លាក់ និងតុបានធ្វើបរាប់ពីលក្ខណៈនៃកំហុសដែលបានចោរ ប្រកាស់នោះ ដែលបណ្តាលបិវ្ខាកាតិ និងអង្គភាពិស្សធម៌ ដោះប្រាយលើសារណាបណ្តិ៍មនុលបញ្ជូណ៍:ថ្មាស់ លាត់¹⁴

និងការបង្កើតរឹងចាំអនុវត្តស្សីពីការដាក់ជាកសារ យោងតាមមាត្រានេះ “ក្រឡាបញ្ញីដែល
ដាក់ពីខ្លួនខ្លួនគ្នា” ត្រូវទ្វាយខ្លួនត្រូវការពិនិត្យដើរដើរ ដែលបានដាក់ ឱ្យប្រប
ទៅតាមបទបញ្ជីទាក់ទងនឹងការដាក់ជាកសារនៅថ្ងៃនេះមុខ អ.វ.ត.ក, កីឡុចជាមាត្រា ៣.១៧ និងសេចក្តី
ណែនាំអនុវត្ត ដែលបង្កើតរឹងចាំអនុវត្តស្សីពីការដាក់ជាកសារ និងការបង្កើតរឹងចាំអនុវត្ត
បញ្ញី¹⁵,

ជំនាញនិងនាមខ្លួនយើងទូចា បញ្ហាចាត់ពីសំណែរាងកសារដែលបានធ្វើការកែតម្រូវនេះ គឺប្រើត្រូវបានទទួលយក ឬយ៉ាងណានោះ ពុំបានបើកចំបាលម្មាប់ការធ្វើការពិភាក្សាដោលនោះទេ ប៉ុណ្ណោះ បញ្ហានេះ ត្រូវបានដោះស្រាយយ៉ាងអាចដោយឡើកដោយក្រឡាបពីពាក់ព័ន្ធ និងថា សហគ្រោះរាជអាជ្ញាត ក៏ដួចជាការធ្វើឡើង ពុំតម្រូវឱ្យធ្វើការ “ដំឡាត់” ឬ “ឡើឯកធម្មតាដីជីជំនួយ” នូវរាជកសារណាមួយដែលបានដោកនៅក្នុងពេលបានដោកនៅថ្ងៃពេលយើងទូចា

ជំនាញតិចនាគវតម្លៃថ្ងៃទាំងអស់ នៅពេលដែលក្រឡាបពី ទួលូលយកសំណោះផែនកសារដែលបានធ្វើការកៅត្រប្រើប្រាស់ តុកប្រើប្រាស់មានការបំភ្លើណាមួយទាត់ទងនឹងបញ្ហា ថា តើ សំណោះផែនកសារណាបណ្ឌិ៍នៅឡើង

¹⁴ ចម្រើយតប កម្រាមណ្ឌ ៤, ៥, ៦ និង ៩ អល់ ១១៧

¹⁵ សូមមើលបន្លំដៃរោសនាទីក្រោមនៃវិធានផ្តើក្នុង (វិ.បីកទី ៨), “ក្រឡាបពី”(ចេងចា) ក្រឡាបពី“ជាអកទួលលខុសត្រូវជា ពិសេស ក្នុងការក្រឡាបពីរាល់ដែកសារដូចការនៃការដំឡើងប្រែងប្រាក់ទូលាយក្នុងកសារច្រប់ដើមពីភាគីទាំងអស់ និងធានាផលបំការ ដែលដឹងឱ្យរាល់សេចក្តីពីរបៀប”^១

របស់ខ្សែរ សំដន មួយណា ដែលភាគី គប្បីព្រៃយកមកធ្វើការពិចារណានោះឡើយ បើទោះដោ ឯកសារ នោះ ដំឡើសត្រាមទូទៅនៃកសារពីមុនកំដោយ,

ជំយ៉តិថវន្ធនេះ ក្រឡាបដ្ឋិនអង្គដំនឹងជម្រៈគុណភាពការកំពុលបានចាត់ទុកចា ដាការពុំសម្របប្រុងការអនុវត្តន៍រមាប្រា ៣.១៧ ស្ថានដែលសេចក្តីណានាំអនុវត្តតិធនាគារដាក់អង្គភាព,

ទី១៩ វិធាន ១០៥(៣)នៃវិធានផ្ទៃក្នុង¹⁶ ចែងចា សារណាបណ្ឌីសាទុក ត្រូវ“បញ្ជាក់ពីទទួលការណ៍ និង ឯកសារសំរាងផ្លូវច្បាប់ដែលគាំទ្រមួលដ្ឋាននិមួយា” ផ្សេចមានបញ្ហាក់នៅក្នុងសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្ឌីសាទុកឱ្យបានច្បាស់លាស់តាមដែលអាចធ្វើបាន និងចា ទាក់ទងនិងទទួលការណ៍នៃបណ្ឌីសាទុកឱ្យនិមួយា ភាគីតម្រូវឱ្យបញ្ហាក់ពីកំហុសអង្គច្បាប់ ប្រអង្គហេតុ និងកំហុសដែលនាំឱ្យសេចក្តីសម្រចចរបស់អង្គដំនឹងជម្រៈសាលាដំបូងមោយ: ឮ្យនាំឱ្យមានភាពមិនយុត្តិធម៌¹⁷,

ជំយ៉តិថវន្ធនេះ ចំនាក់ទំនួរដំបូងដាក់ច្បាស់ រាងទទួលការណ៍នៃបណ្ឌីសាទុក ដែលបានបញ្ហាក់ក្នុងសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្ឌីសាទុក និងសំរាងហេតុគាំទ្រនិមួយា នៅក្នុងសារណាបណ្ឌីសាទុក តុបានចែងនៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុង ដែលអនុញ្ញាតឱ្យភាគី ធ្វើការលើកឡើងអំពីចំនាក់ទំនួរដែល កំណត់ចា ប្រតិបត្តិបី អំណោះអំណាងណាមួយនៅក្នុងសារណាបណ្ឌីសាទុក ពុំមានចាក់ចងចោះនិងទទួលការណ៍នៃបណ្ឌីសាទុកនៅក្នុងសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្ឌីសាទុកនោះទេ អំណោះអំណាងនោះ ពុំត្រូវបានយកមកធ្វើការពិចារណាឌុំចិចមួយតាមឱ្យ ធនាគារ វំណាន់អំណាងនោះ មានជាប្រយោជន៍នៃយុត្តិធម៌ ហើយចា ប្រសិនបើទទួលការណ៍ណាមួយនៃបណ្ឌីសាទុក ពុំមានសំរាងហេតុគាំទ្របន្ថែមនោះ ទទួលការណ៍នេះ ពុំត្រូវបានយកមកពិចារណាខ្លឹម,

ជំយ៉តិថវន្ធនេះ មែនវិភាគពារី នៅក្នុងឱសម្បែនបស់ខ្លួន ពុំបានភាប់នៅទំនាក់ទំនួររាងការ កំចាយឆ្លាមួយចំនួនយោងច្បាស់ក្រោះឡើកនៅក្នុងសារណាបណ្ឌីសាទុករបស់ខ្លួន ជាមួយទទួលការណ៍នៃបណ្ឌីសាទុកនៅក្នុងសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្ឌីសាទុក បើដើរអំណោះអំណាងមួយចំនួន ទំនួរដាក់ចំនាក់ទំនួរជាមួយ និងទទួលការណ៍នៃបណ្ឌីសាទុក ហើយមានលក្ខណៈត្រីមត្រូវ¹⁸

¹⁶ វិធានផ្ទៃក្នុងនៃ អ.វ.ត.ក វិសោធនែកម្បូលីកទី ៤ ចុះថ្ងៃទី ០៣ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១១ (“វិធានផ្ទៃក្នុង”)

¹⁷ ស្ថាមួយឱ្យបានដោយ វិធាន ១០៥(៤)(ក) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង និង(ខ)។

¹⁸ ស្ថាមួយឱ្យបាន សារណាបណ្ឌីសាទុករបស់ខ្លួន ខ្សែរ សំដន កំចាយឆ្លា ១៥៩ ធម៌ ១៦៤ (ដែលពុំត្រូវបានបញ្ជាយនៅក្នុងតារាងនៃឱសម្បែន បើដើរមានការចំនាក់ទំនួរដែលសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្ឌីសាទុករបស់ខ្លួន ខ្សែរ សំដន កំចាយឆ្លា ៦៥)។ សារណាបណ្ឌីសាទុក

នាយកដ្ឋានទេសចរណ៍

សម្រេចបច្ចុប្បន្នសំណើនេះថាលបជាអសារបង់។

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ១៦ ខែមករា ឆ្នាំ ២០១៥

សាធារណៈបស់ ខ្សែរ សំផន កចាគណា ២៣២ (ពុំព្យូទ័របញ្ជាល់នៅក្នុងតារាងខេសត្តិត្រូវ បុំពេញជាប់ទាក់ទងទៅនឹងសេចក្តីផ្តើម ដែលអាចបញ្ជីនូវសាធារណៈបស់ កចាគណា ៨០)។ សារណាយណីនូវសាធារណៈបស់ ខ្សែរ សំផន កចាគណា ៣៨៣ ដល់ ៣៨៤ (ដែលពុំបញ្ជាល់នៅក្នុងតារាងខេសត្តិត្រូវ បុំពេញមានទំនាក់ទំនងទៅនឹងសេចក្តីផ្តើមដែលអាចបញ្ជីនូវសាធារណៈបស់ ខ្សែរ សំផន កចាគណា ១០២)។